

Ze setkání pěstitelů cukrové řepy

SUGAR BEET GROWERS MEETINGS

Na hodnocení průběhu řepařského roku 2016 a výsledků končící kampaně i seznámení se situací našich pěstitelů cukrové řepy a producentů cukru v období po ukončení platnosti výrobních kvót byl zaměřen program tradičních lednových setkání řepařů v Čechách. V úvodní části prezentací nabídky odrůd cukrovky i na velkých seminářích tzv. zimní školy si tak mohli účastníci vyslechnout řadu referátů, ve kterých se přednášející zaměřili na aktuální témata z oboru cukrovka-cukr.

Rekordní produkce cukru České republiky v uplynulé kampani dosáhne přibližně 580 tis. t, celkem vyrobené množství cukru v českých cukrovarech pak i 610–620 tis. t. To je rekordní produkce, nejvyšší od roku 1990. Informoval o tom pěstitele cukrové řepy Ing. Jan Křováček, výkonný ředitel SPC Čech, na základě údajů z datové skupiny MZe. Pokud by se připočetl ekvivalent produkce cukru za řepu určenou k produkci bio-etanolu, pak by výroba cukru činila 720 tis. t. Průměrný výnos polarizačního cukru přesáhne 12 t.ha⁻¹ a výnos bílého cukru 11 t.ha⁻¹. Průměrná cukernatost se v ČR pohybuje okolo 18 %, na Moravě a ve Slezsku je cca 17,2 až 17,7 %.

Podle údajů k platbě na produkci řepy v rámci citlivých komodit (450 mil. Kč) byla v roce 2016 osevni plocha cukrové řepy 60 607 ha, tedy přibližně o 3–4 tis. ha větší než o rok dříve.

Ing. Křováček seznámil pěstitele také s údaji CIBE o produkci v Evropě. I ta bude vyšší než o rok dříve. Členské země CIBE vyrobí 19,394 mil. t cukru, z toho země EU pak 16,799 mil. t. Průměrný výnos bílého cukru v EU má být 11,41 t.ha⁻¹, v roce 2015 činil 10,95 t.ha⁻¹.

Na úvodním semináři zimní školy vystoupil Ing. Oldřich Reinbergr, předseda představenstva společnosti Tereos TTD. Produkce cukrové řepy v ČR podle něj bude ca 5 mil. t a výroba cukru překročí 600 tis. t. Ve společnosti Tereos TTD bylo v kampani 2016/2017 zpracováno 2,8 mil. t standardní řepy (při 16% cukernatosti), průměrná cukernatost zde byla 18,5 % a výnos standardní řepy 80,1 t.ha⁻¹. V Tereos TTD vyrobili více než 300 tis. t cukru a 800 tis. hl lihu.

Takové výsledky v posledním roce regulovaného režimu jsou dobrým základem pro vstup do období bez kvót po 1. 10. 2017. V nových podmínkách nebude produkce cukru v EU omezena a bude se moci se volně uplatnit na trhu EU i bez limitů vyvážet do třetích zemí. Lze očekávat navýšení produkce v EU z 16–19 mil. t na 18–20 mil. t (při spotřebě 16 mil. t), předpokládá se zvýšení exportů cukru i navýšení produkce a dovozu izoglukózy. Vznikne výrazný tlak na ceny cukru, ty budou výrazněji kolísat podle nabídky a poptávky. Zvýší se konkurence mezi výrobci v EU. Podle Ing. Reinbergra roste konkurenční schopnost řepného cukru vůči třtinovému, s ohledem na vyrovnávání nákladů a tedy i ceny surového cukru nepředpokládá, že by se v EU ve větší míře rafinoval třtinový cukr.

Česká republika bude mít v nové situaci některé strategické výhody. K nim podle Ing. Reinbergra patří výhodná poloha, příznivá jednak pro pěstování cukrové řepy, také strategická pro zásobování deficitních trhů cukrem a lihem. Větší vzdálenost země od moře bude znamenat i větší ochranu proti konkurenci třtinového cukru. Nebezpečím může být oslabení kurzu české koruny (TTD realizuje polovinu tržeb v eurech). Vzhledem k očekávanému nárůstu produkce cukru v EU je pro zachování podílu českých výrobců nutné zvýšit také výrobu cukru v ČR spolu s odpovídajícím navýšením produkce cukrové řepy. Pro Tereos TTD z toho vyplývá strategie zvýšení flexibility mezi výrobou cukru a lihu, zvýšení flexibility v prodeji mezi trhy v ČR, EU a třetích zemích, zvýšení počtu zákazníků (spolupráce s Tereos Commodities otevírá trh se 70 miliony zákazníky), sní-

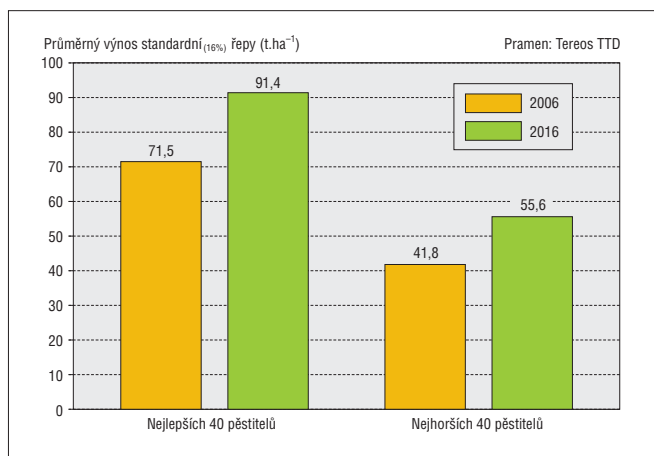
žování výrobních nákladů a nutnost posílení vzájemných jistot mezi pěstiteli a cukrovarnickou společností (dlouhodobější smlouvy, garance ceny cukrovky a garance dodaného množství). Tereos TTD chce pokračovat v aktivitách podporujících růst výnosů řepy (podpora pokusnictví, vzdělávání atd.), ty již přinášejí výsledky. Za posledních deset let (obr. 2.) vzrostly výnosy standardní řepy v Čechách o 14–20 t.ha⁻¹. Současným cílem společnosti je navýšit plochu cukrovky na 37,5 tis. ha.

S podrobnějším hodnocením výsledků řepařského roku 2016 v Čechách i dlouhodobějších trendů vystoupil Ing. Karel Chalupný, agronomický ředitel Tereos TTD. Uvedl, že se v uplynulé kampani uplatněný nový systém výkupu řepy osvědčil, je transparentní, jednoduchý, přispívá k posílení důvěry mezi pěstitelem a cukrovarem. V kampani bylo nutné řešit problémy s harmonogramem, jak v důsledku vysoké cukernatosti cukrovky na začátku, tak i kvůli počasí v závěru zpracování

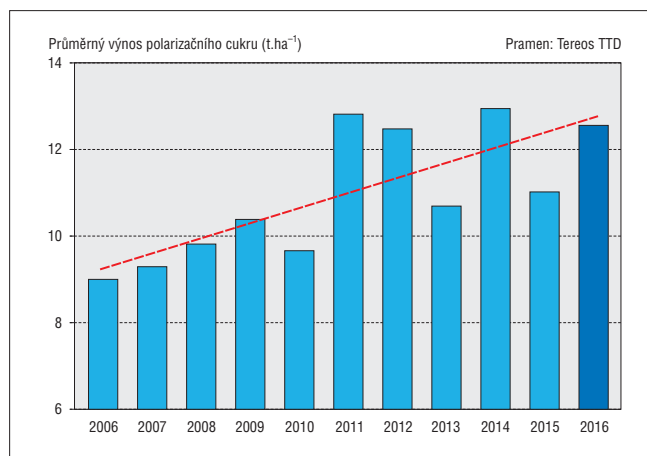
Obr. 1. Na zimním semináři v Bezně hovoří náměstek ministra Ing. Jiří Šír

Obr. 2. Nárůst výnosu řepy v rajonu Tereos TTD za deset let

Obr. 3. Nárůst výnosu polarizačního cukru v Tereos TTD

řepy. V porovnání se závody skupiny Tereos ve Francii se výnosy v Čechách nyní již pohybují na srovnatelné úrovni. Výnos standardní řepy předních pěstitelů v Čechách přesahoval 110 t.ha⁻¹, v pětiletém průměru dosahuje i přesahuje 90 t.ha⁻¹. To se odráží i v dlouhodobě rostoucím průměrném výnosu polarizačního cukru (obr. 3).

Náměstek ministra zemědělství Ing. Jiří Šír uvedl, že i když může být evropský trh s cukrem v roce 2017 turbulentní, obor cukrovka-cukr má v ČR perspektivu. Stát je připraven podpořit

stabilizaci situace, má zkušenost s důsledky ukončení platnosti kvót. Produkce řepy a cukru je stabilnější, než byla např. v oblasti mléka. Velkou předností oboru cukrovka-cukr v ČR je skutečnost, že se pěstitelům i cukrovarníkům podařilo uzavřít mezioborovou dohodu (u jiných komodit neexistuje). Její význam ve svých vystoupeních ocenili také představitelé řepářů i Tereos TTD. Ing. Otakar Šašek, předseda SPC Čech, k tomu poznamenal, že „dohodnout se mohou ti, kdo si věří“.

Blaboslav Marek